

Språk og deltakelse i lek

Elisabeth Brekke Stangeland

01.11.16

lesesenteret.no

Lekens betydning for språklæring

- Språk utvikles i samhandling med andre¹, og leken er en viktig samhandlingsarena for barn i barnehagen.
- Leken har en verdi i seg selv, men det ligger også et stort potensial for læring og utvikling i lek.

Samspillslek

- Dess mer språk barna kan, jo mer bærende blir det verbale samspillet for og i leken.
- Barn lærer språket som brukes i leken, av hverandre.
- Ferdigheter knyttet til hvordan bruke språket i samhandling er viktig for å få innpass i lek og for at leken skal opprettholdes og ikke bryte sammen.
- Det er først når barnet er aktivt deltakende i leken, at leken blir en arena for språklæring².

Henrik og Trym

- Henrik og Trym har bestemt seg for å leke politi. Henrik har lyst til å være den mektige politisjefen. ”Først være politisjefen!”, sier Trym. Henrik tenker. ”Ok, men du vet at sheriffen bestemmer like mye som politisjefen? ”. ”Ahhh, ja, det var han sheriffen jeg ville være”, sier Trym.

Roller i leken

- Når barn får bruke språket sitt, blir de også gode i språk³.
- Barn som tar eller får språkfattige roller, kan gjøre seg erfaringer med andres språkbruk i lek, men de får ikke *selv* den viktige erfaringen med å bruke språket aktivt.
- Fordi aktiv deltakelse i lek har stor betydning for barns språklæring, er det viktig at alle barn i barnehagen blir inkludert i og får tilgang til lek.

Språkets betydning for lek

- I tillegg til at språk utvikles i samspill med andre, har språklig mestring betydning for barnets tilgang til lek og samspill.
- Det er en sammenheng mellom språklig mestring og deltakelse i lek. Barn med svake språklige ferdigheter leker ofte alene og blir ikke værende i lek over tid⁴.
- Ekskludering eller tilbaketrekning kan være årsaker til at barn med svake språklige ferdigheter faller utenfor leken.
- De voksne i barnehagen spiller en viktig rolle i å legge til rette for at *alle* barn i barnehagen får delta i lek med andre barn.

Litteraturliste

1. Säljö, R. (2001). *Læring i praksis: et sosiokulturelt perspektiv*. Oslo: Cappelen akademisk.
2. Tomasello, M. (2003). *Constructing a language: A usage-based theory of language acquisition*. Cambridge, MA, US: Harvard University Press.
3. Sandvik, M., Garmann, N.G. & Tkachenko, E. (2014). *Synteserapport om skandinavisk forskning på barns språk og språkmiljø i barnehagen i tidsrommet 2006-2014*. <http://www.udir.no/globalassets/filer/tall-og-forskning/forskningsrapporter/synteserapport-om-sprak-og-sprakmiljo.pdf>
4. Stangeland, E.B. (in press). *Impact of Language Skills and Social Competence on Play Behaviour in Toddlers*.